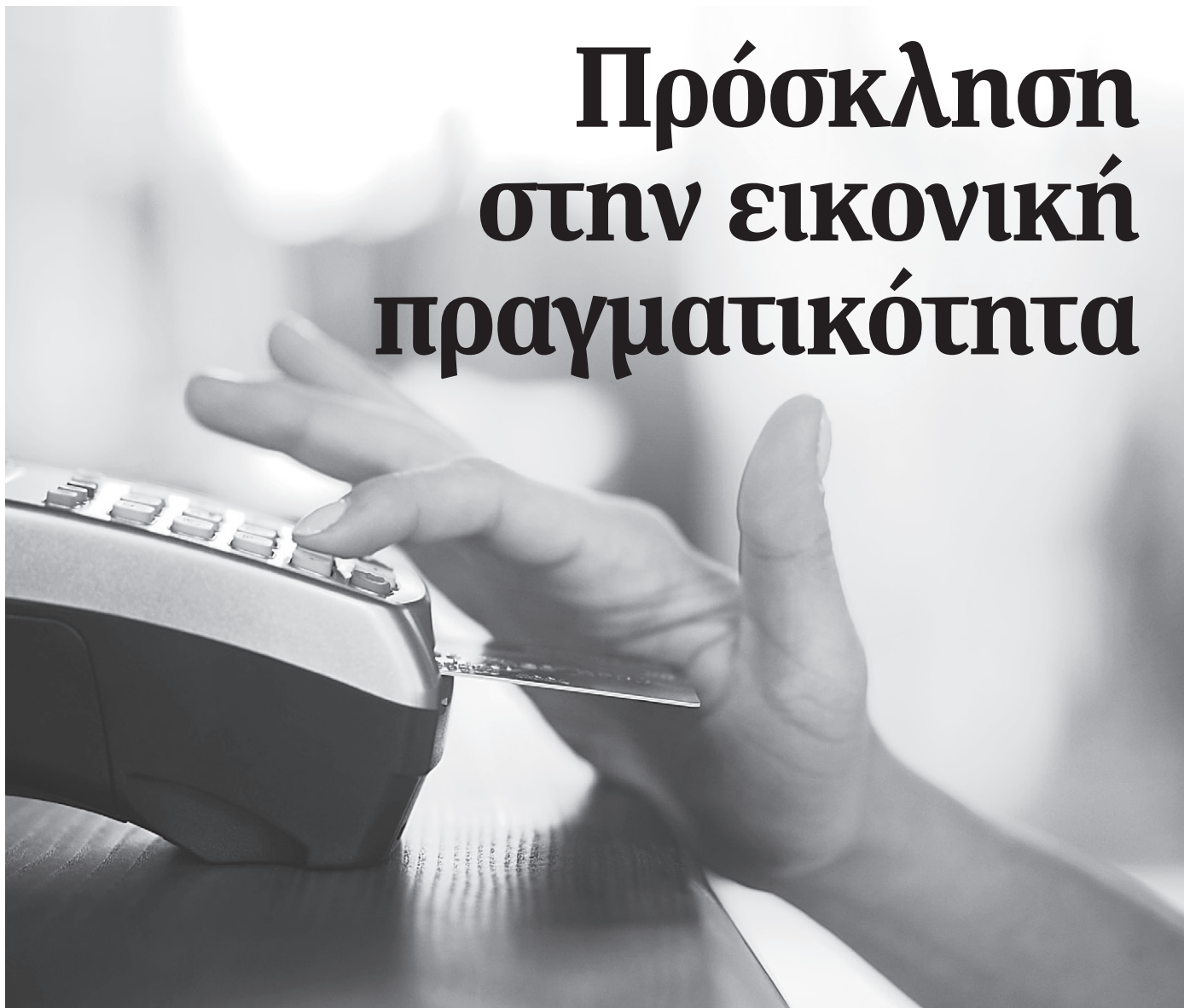

Πρόκληση στην εικονική πραγματικότητα

ΑΡΘΡΟ

ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΒΕΤΤΑ*

ΝΑ ΓΙΑΤΙ ΤΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ ΔΕΝ ΠΙΣΤΕΥΟΥΝ ΤΟ SUCCESS STORY

Το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών παραμένει στάσιμο και έτσι δεν είναι έκπληξη πως, σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία, η ιδιωτική κατανάλωση πιέζεται, ενώ και οι προσδοκίες των νοικοκυριών είναι ασθενείς, όπως λέει στον «Φ» ο γενικός διευθυντής του IOBE Νίκος Βέττας. Και εξηγεί ότι είναι απολύτως αναμενόμενο στον δείκτη καταναλωτικής εμπιστοσύνης που καταγράφει το ίδρυμα, τα ελληνικά νοικοκυριά να είναι από τα πλέον απαισιόδοξα στην Ευρώπη τόσο για την εξέλιξη της δικής τους κατάστασης όσο και της ευρύτερης οικονομίας. Επειτα, η μείωση της ανεργίας συμβαίνει με αργό ρυθμό και οι όποιες θετικές προοπτικές για ανάπτυξη και απασχόληση φαίνεται πως δεν μπορούν να εξισορροπήσουν την επιβάρυνση από τη φορολογία και τις ασφαλιστικές εισφορές. Ο κ. Βέττας εκτιμά μάλιστα ότι η προοπτική υψηλών δημοσιονομικών πλεονασμάτων, σε συνδυασμό με τον χαμηλό ρυθμό παραγωγής νέου εισοδήματος, συνεπάγεται πως προσαρμογές όπως η προγραμματισμένη περικοπή των συντάξεων και η μείωση του αφορολόγητου αναπόφευκτα θα οδηγήσουν σε περαιτέρω πίεση τα νοικοκυριά - τουλάχιστον όσα δεν εξαρτώνται άμεσα από τον τουρισμό ή άλλους εξωστρεφείς κλάδους.

Σύμφωνα με τον ίδιο, το γεγονός ότι υπάρχει μια σταδιακή βελτίωση των προσδοκιών τα τελευταία δυο χρόνια, καθώς απομακρυνόμαστε από τα ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα του καλοκαιριού του 2015, είναι αναμενόμενο αλλά δεν είναι αρκετό. «Κανονικά, στο νήμα της εξόδου από το μνημόνιο ένα κλίμα αισιοδοξίας θα έπρεπε λογικά να αποτυπώνεται σε δείκτες όπως η καταναλωτική εμπιστοσύνη και η πρόθεση για αποταμίευση. Κι όμως αυτοί όχι μόνο δεν ενδυναμώνονται, αλλά υποχωρούν, με το 61% των νοικοκυριών που συμμετείχαν στην έρευνα του IOBE για τον Μάιο, να προβλέπει ελαφρά ή αισθητή επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης της χώρας και το 58% να περιμένει επιδείνωση της δικής του οικονομικής κατάστασης. Εικόνα στην οποία έρχονται να προστεθούν τα εξαιρετικά απογοητευτικά ποσοστά ως προς την πρόθεση αποταμίευσης, αφού το 89% των νοικοκυριών δεν θεωρεί καθόλου πιθανό ότι θα καταφέρει να βάλει στην άκρη χρήματα τον επόμενο χρόνο. Το αίσθημα πως τα δύσκολα δεν έχουν τελειώσει είναι κυρίαρχο», καταλήγει ο κ. Βέττας.

*Γενικός διευθυντής του IOBE

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΦΙΝΤΙΚΑΚΗ

Στην εικονική πραγματικότητα μιας ανάπτυξης χωρίς κατανάλωση και δίχως έξαρση στις επενδύσεις, μας προκαλεί να ζήσουμε η κυβέρνηση. Στο νήμα της εξόδου από το μνημόνιο, καθώς η οικονομία αναδύεται ξανά, ένα κλίμα αισιοδοξίας θα έπρεπε λογικά να αποτυπώνεται σε δείκτες, όπως η καταναλωτική εμπιστοσύνη και η πρόθεση των νοικοκυριών για αποταμίευση.

Κι όμως αυτοί, όχι μόνο δεν ενδυναμώνονται, αλλά υποχωρούν. Εξί στα δέκα νοικοκυριά προβλέπουν επιδείνωση της οικονομικής τους κατάστασης τον επόμενο χρόνο και εννέα στα δέκα θεωρούν απίθανο να μπορέσουν να βάλουν χρήματα στην άκρη, σύμφωνα με την έρευνα του IOBE για τον Μάιο.

Και ενώ με τόσο υποτιμημένα περιουσιακά στοιχεία και υπερπροσφορά ανθρώπινου δυναμικού η ανταπόκριση των επενδυτών θα έπρεπε να είναι τεράστια, αυτή όχι μόνο δεν αυξάνεται, αλλά μειώνεται. Οι επενδύσεις μειώθηκαν κατά 10,4% το πρώτο τρίμηνο του έτους σε σχέση με το ίδιο διάστημα πέρυσι, ενώ κατακρημνίστηκαν κατά 28,1% έναντι του

τελευταίου τριμήνου του 2017, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το πρώτο τρίμηνο του έτους. Είναι επιδόσεις που αποτυπώνουν το προφανές. Τη σταθεροποίηση του διαθέσιμου εισοδήματος σε χαμηλά επίπεδα, τον πανευρωπαϊκό πρωταθλητισμό σε φορολογικά βάρη με επιβαρύνσεις Σουηδίας για τους μισθωτούς, χωρίς ωστόσο τις αντίστοιχες κοινωνικές υπηρεσίες, την αδυναμία τιθάσευσης της ανεργίας ειδικά στους νέους, την αύξηση της στρατιάς των «οικονομικά αιχμάλωτων», όσων δηλαδή χρωστούν έστω και κάτω από 500 ευρώ προς την Εφορία.

Σε μια στιγμή που ο πρωθυπουργός μίλησε χθες για «οριστική έξοδο» από τα μνημόνια (ομιλία στα Ποσειδώνια)

Εξί στα δέκα νοικοκυριά προβλέπουν επιδείνωση της οικονομικής τους κατάστασης τον επόμενο χρόνο και εννέα στα δέκα θεωρούν απίθανο να μπορέσουν να βάλουν χρήματα στην άκρη, σύμφωνα με την έρευνα του IOBE για τον Μάιο

και ο υπ. Οικονομικών υπόσχεται φοροελαφρύνσεις, η οικονομία θυμίζει πόσο απέχουν τα λόγια από την πραγματικότητα.

Επειτα είναι η μεγάλη εικόνα. Τα υπερπλεονάσματα θα συνεχίσουν και τα επόμενα χρόνια να στερούν πόρους από την ανάπτυξη, η ρητορική της καθαρής εξόδου έχει ξεφτίσει, η περικοπή των συντάξεων και η μείωση του αφορολόγητου είναι μπροστά μας, ενώ οι ξένες επενδύσεις που δημιουργούν θέσεις εργασίας δεν είναι αρκετές.

Σε ένα τέτοιο περιβάλλον θα προκαλούσε μάλλον έκπληξη η ανάκαμψη της ιδιωτικής κατανάλωσης, η οποία παρά την αύξηση 2,3% του ΑΕΠ κατά το πρώτο τρίμηνο του 2018, σύμφωνα με τα χθεσινά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, εκείνη παρέμεινε καθηλωμένη, σημειώνοντας πτώση 0,3%.

Αυτό δείχνει ότι το ΑΕΠ της χώρας αυξάνεται από τις εξαγωγές και κυρίως από τους υψηλούς φόρους και τις ασφαλιστικές εισφορές. Σε περίπτωση επομένως που η οικονομική ανάπτυξη στην ευρωζώνη υποχωρήσει λόγω της ευρύτερης διεθνούς αστάθειας και ταυτόχρονα δεν ανακάμψει η ιδιωτική κατανάλωση στην Ελλάδα, τότε είναι πολύ πιθανό να χαθεί και ο φετινός στόχος για αύξηση του ΑΕΠ 2%-2,1% (έναντι αρχικής εκτίμησης της κυβέρνησης για 2,5%) και να καταλήξει στα επίπεδα του 2017, δηλαδή στο 1,4%.